

Békességben egymás mellett. Interjú Máriával

Tokár Zoltánné Katalin és Lakatos Józsefné Réca
interjúja

Tokár Zoltánné Katalin bevezetője

Ezt a témát mi Récával, egy roma asszonnyal közösen választottuk. Egyeztettünk, hogy mikor tudjuk felkeresni a két családot, akikhez készültünk elmenni. Nem tudott végül hívni, de egy barátnóm volt olyan kedves, hogy kocsival kivitt a telepre, és megkerestük Récát, ahol megbeszéltük, hogy melyik szombat délelőtt találkozunk. Aznap reggel tíz óra előtt találkoztunk, Réca hozta az egyik unokáját is. Mária, az az asszony a roma családból, akivel interjúzni terveztünk, Récától már hallott róla, hogy meg fogjuk keresni. Egy kicsit aggódott, hogy mit is fogunk kérdezni, de mikor megnyugtattam, hogy semmi olyat nem kérdezünk, amitől félnie kellene, megnyugodott. Behívott minket a házba, ahol három gyermeke is otthon tartózkodott, a konyhában foglaltunk helyet. Elmondtam, hogy egy kutatócsoport tagjai vagyunk, és egy interjút szeretnénk készíteni vele a fenti témában. Nagyon közvetlen és őszinte volt velünk.

(Kati) Mikor és miért döntöttétek el, hogy elköltöztök a telepről és a magyarok között vásároltok házat?

(Réca) Na mit mondtam, ugye, hogy erről lesz szó?

Én már rég el akartam onnan jönni, sokan voltunk, három család lakott egy házban. Nem fértünk egymástól, meg mindig vita volt. A gyerekek is tudják azt, állandóan veszekedés volt.

(Kati) Együtt laktatok a testvéreitekkel és a szüleitekkel?

Igen, az első férjemtől onnan eljöttem.

(Kati) Te mindenáron el akartál a telepről költözni?

Igen, azt gondoltam, hogy onnan mindenképpen ki kell jönni.

(Kati) Melyik utcában laktatok a telepen?

A telep közepén.

(Réca) Nem messze laktunk egymástól.

(Kati) Nehéz volt ez a döntés? Sokáig rágódtál rajta, hogy eljőjjetek?

Nem sokat, mivel a mostani férjem megerősített ebben. Mert ugye fogalmam sem volt semmiről, hogy kell intézni a szocpolt. Én akkor dolgoztam, megvolt négy évem egyhuzamban a közmunkán. Akkor mondta az egyik vezetőnk, hogy ők szocpolra akarnak házat venni. Mondtam, hogy nekem is rendben vannak a papírjaim. Akkor mi is keresgélünk össze-vissza.

(Kati) Hogy indultatok el házat keresni, elindultatok és kerestétek, hogy hova van kiírva, hogy eladó?

Mentünk a gyülekezetbe, és megláttuk a ház ablakában, hogy eladó. Felhívtuk a telefonszámot, és megbeszéltük az eladóval, hogy mikor találkozunk. Eljött velem egy gyülekezeti tag. Megkérdezte az eladó, hogy mennyit adnánk a házért. Én mondtam, hogy mennyit. Erre ő azt mondta, hogy jól van, rendben van, és megegyeztünk.

(Kati) Minden simán ment az eladás körül?

Igen, épek voltak a papírjaim.

(Kati) Az összeget mind a bank adta? Nem kellett hozzá saját erőt fizetni?

Nem, ez mind szocpol volt, a gyerekekre adta a bank. Több házat is megnéztünk, volt, amelyik drága volt, volt olyan, amit visszamondtak már akkor, amikor minden papír kész volt. Eladták másnak.

(Kati) Kedvesek voltak veletek ennek a mostani házatoknak az eladói?

Igen, nagyon, nekünk semmink se volt, két hétig ők hoztak nekünk enivalót, főznivalót.

(Kati) Hogy érzed, sikerült beilleszkedni a magyarok közé? Jól érzitek itt magatokat? Milyen a viszonyotok a szomszédokkal?

Nagyon jó, csak a jószágtartás miatt volt probléma. El kellett adni a jószágokat, disznót is, a libát és a kacsát is. De van, amit ingyen adtunk oda.

(Kati) Miért nem vágátok le és tettétek be a hűtőládába? Látom, itt van az előszobában.

(Réca) Pedig nagyon finom levese van!

Mert hirtelen nagyon ideges lettem. Két malacot is eladtam, majdnem három mázsás volt, mert azt mondták, hogy bűdös, arra viszi a szagot a szél, nem lehet itt disznót tartani.

(Kati) A következő kérdésem az lett volna, hogy vannak-e a szomszédokkal konfliktusok?

Ezek miatt van, akivel volt vagy van konfliktus. A Emese nénit és a Zoli bácsit nagyon szeretjük, van még távolabb is magyar asszony az utcában, akihez járunk dolgoztatni, őt is szeretjük.

(Kati) Vágytok-e vissza a telepre?

Itt megvan mindenünk.

(Kati) Tehát egyes szomszédok elfogadják, hogy itt laktok, mások nem? Szerinted miért fogadnak el, és akik nem fogadnak el, azok miért nem?

Azért fogadnak el, mert mi nem nyúlunk semmihez, tisztességesek vagyunk, nyitott a kert is.

(Kati) Azok, akik nem örülnek neki, hogy itt laktok, szerinted mivel magyarázzák, miért nem fogadnak el titeket?

A jószágok miatt.

(Kati) Nem mondták még a szomszédok, hogy esetleg hangosak vagytok?

Nem, mi már nyolc órakor alszunk. Nyáron nem, akkor főzőcskézünk, aztán jövünk be. Néha átmegyek az Rozi nénihez beszélgetni. Ha valaki idejönne, hogy kipateroljon bennünket, akkor se mennénk el innen. A jó Isten megadta nekünk ezt a helyet.

(Réca) Még ha vannak is gondok, az minden családban van, jó itt nektek, nyugalomban vagytok. Nem baj, ha valami régi, ócska, csak tiszta legyen.

Tokár Zoltánné Katalin zárszava

A beszélgetés végén az is kiderült, hogy a Réca anyukája, Karolin ismerte az én apukámat, sőt a nagymamája, Erzsi néni még az én nagyapámat is. Mária azt mondta, hogy maradjunk még és beszélgessünk, de igyekeztünk a szomszédba a másik interjúra. Megköszöntük Máriának a beszélgetést.

